

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronként 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő.
Kéziratokat nem adunk vissza.

A fogarasi járás postaközlekedése.

A városi lakásukon kényelmesen olvasgató emberek, — különösen ha valami ~~revezetes~~ politikai esemény van napirenden — lázas érdeklődéssel várják lapjukat és bosszankodnak, lármáznak, ha csak egy órácskát késik is. A fogarasi ember már jobban hozzászokott a türelemhez. Ott bizony nemcsak a nagy hófúvások idején, de a legverőfényesebb nyári napokon is megesik, — nem is egyszer — hogy 1/49 helyett 11 órakor ér be a vonat és így dél helyett 4—5 órakor kapja kézhez esetleg „sürgős“ leveleit. Hát még az a kedélyes állapot, mikor a romlandó gyorsáru megjárja egész Erdélyt, míg végre 6—8 nap után teljesen hasznavehetetlenül megérkezik. Sőt arra is nem egy példát tudnánk felhozni, hogy a csomag itt hűsöl, de a róla szóló szállítólevél nem jött meg, a mozgó postánál ugyanis a fogarasi zsákot véletlenül más vonatra dobták.

Ha magában Fogarasban ilyen anomáliák bosszantják a közönséget, mit szóljon akkor a vidék, amely teljesen el van izolálva a világtól telefon és posta híján. Pedig ma már ott vagyunk, hogy alig van község, amelyben egy-egy nagyobb szabású üzlet, vagy intelligens lakosok ne volnának és ezek a rendes postaközlekedés hiányában olyanok mint a némák és süketek, nem érintkezhetnek a külvilággal. Egyik nagyobb községünkönél levő gyártelepen ismerünk egy férfit, aki a két hónap óta fürdőkön utazgató nagybátyjával nem képes ez idő óta levelet váltani, mert például 10-ikén kapja a bácsi levelét, hogy „8-ikáig irj ide, akkor tovább utazom.“ Már most hogy irjon 10-én a 8-ig megadott címre? Ez csak egy csekély eset, de hát még mennyi fontos és sürgős ügy szenved hetekre szóló késést, óriási károkat okozva a postaközlekedés hiányossága miatt.

Bizonyára megérti sorainkat a közönség és a fogarasi postafőnökség is. Belátják, hogy panaszunk nem érinti a

fogarasi postát, amelynek lelkiismeretes és mintaszerű vezetése közismert tény. Az itt elősorolt hiányok mind az ő hatáskörén kívül esnek és így felszólalásunk nem érintheti a fentebb említett hivatalt, hanem a kolozsvári m. kir. postaigazgatósághoz szóló figyelmeztetés akar lenni, mert hiszen ott nem ismerhetik az itteni viszonyokat és így csak jóindulatot gerjeszthet figyelmeztető szavunk.

Fogaras megye ma már nem az az alvó gyermek, amelynek semmire sincs szüksége. A renezánsz szellője megérintette őt is és lassanként ébredve, rázogatja le magáról a nyüggént ráfonódó régi rendszer káros rut kreaturáit, szárait. Fogarasmegye fellázad a régi, hallgatáson alapuló ugynevezett „béke“ ellen és az evolúció korszakát éli, vihar után vágyódik, ami megtisztítsa a levegőt és a tiszta levegőben a tespedésben elszibadt életszervek ujult erővel fognak életre kelni, dolgozni és ezáltal új életet teremteni, a haladás, jólét és fel-

T Á R C A.

ESZEMBE JUTSZ OLYKOR, NÉHA...

Eszembe jutsz olykor, néha,
Mikor minden csendes, néma . . .
Mikor ugy alkonyattájon
Fentragyog egy fényes csillag
Valahol a láthatáron.

Eszembe jutsz olykor, néha,
Mikor minden csendes, néma . . .
Mikor holdvilágos éjen
Felhangzik a furulyaszó
Valahol a faluvégen . . .

K É R É S.

Mikor myrtusból font fehér koszorúdat
Felteszi fejedre az édesanyád,
Mikor vőlegényed ragyogó szemével,
Szerelmes szívének lángoló tűzével,

Boldogsággal, kéjjel, vágygyal néz reád . . .
Gondolj reám egy rövid, röpké pillanatra,
Emlékezzél vissza egykori szavadra . . .

Mikor a templomban ünneplő nép előtt
Elrebeci ajkad esküvésedet,
Oh ne mond hangosan, hogy mindenki hallja,
Elég ha te érzed, elég ha ő tudja,
Hogy örökre neki adtad szívedet . . .
S ha azt beszélnék, hogy engem is szerettél,
Mondd rá fitymálva, hogy sohasem ismertél. . .

Czirmay Lajos.

Berci.

— A „Fogaras és Vidéke“ számára —
irta: Weisz Ferenc.

No, Berci! Te se gondolád vala, hogy
a neved valaha megörökítve lásd, de tudom,
te nem is vágytál erre, mert — bár határtalan
a te szemtelenséged — a dicsőségre
sohasem szomjazál.

Mielőtt valakinek eszébe jutna a fent
tisztelt: „Berci“ kiléte iránt érdeklődni,
sietve adom mindenkinek tudtára, hogy e
név viselője egy jól kifejtett, de rosszul táplált — kecske.

Ne méltóztassanak földre érteni, a kecskéknak nem azon fajáról van szó, amely bennünket ujkori Ádámostól méregdrága pénzen, a nyakunktól egész a lábunk fejéig mentől divatosabb, annál rosszabb fügefalevéllel lát el. Nem. A mi „Bercink“ egy valóságos négylábon járó, mekegő kecske, szép hosszú, fekete szakállal, szép tarka, fehér-fekete bundával és a homlokán félkörben hátrasimuló két pompás szarvval.

Berci tejet ad. Sokat és rosszat. Rossz nyelvek azt is beszélnek ugyan, hogy nem csak tejet, hanem mindjárt kész tejeskávét is, de az ilyen, rosszakaratu állításoknak ne tessenek hitelt adni, ámbár amilyen derék állat, azt is adna szívesen, de neki sincs szegénynek.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

világosodás korszakát megalkotni. Elégge sajnálatos az a példátlan indolencia, amivel a megye vezetői az ilyen fontos közérdekű dolgok iránt viseltetnek.

Nem szabad tehát Fogarasmegyét a régi szemüvegen át nézni többé. Kell ide sok, nagyon sok minden, ami szükséges és ami nélkül nem lehet ekzisztálni, s a mely jóakaratu törekvés hajótörést a felsőbbség indolenciáján szenved. Ilyen okvetlenül szükséges dolog a fogarasi járás postahivatalainak szaporítása is. Hallatlan állapot az, hogy a fogarasi járásban levő 30 községben a fogarasival együtt összesen három postahivatal van. Ez is olyan szerencsétlenül megválasztva, hogy a még egyszer olyan nagy, esendőség és pénzügyöréssel, gyárral megáldott községből mint Breáza, a felényi kis faluba Vajdarécsére kell járni a postára, (a hivatalok számát érte ez alatt!) És milyen hosszadalmas, körülményes ez a postára járás.

Ha a küldönc elviszi a bíróhoz a postát, onnét a jegyző kezéhez adják és az osztja végre szét.

Akárhányszor beletelik három-négy nap, míg a Fogarastól érkező küldeményt megkapja a 3 órányira fekvő községben élő címzett.

A breázai havasokban felállított fűrészgár tulajdonosai: Deutsch, Kaufmann és Társa például kötelező ígéretet tettek előttünk, hogy az esetben, ha Vajdarécsre és Breáza között rendes kocsi posta közlekedés jön létre és Breáza postaállomás lesz, a cég

főljánlja a postamester lakásának költségét és fedezi a hivatal egész évi tűzifa szükségletét.

Ez a szép ajánlat nem kíván nagyobb kommentárt. Egyfelől a postahivatal szükségességét, másfelől a cég áldozatkészségét bizonyítja. Sőt a telefonhálózat létesítése alkalmával ugyanez a cég 300 darab telefonoszloppal járul a megyei telefonhálózat költségeihez! Követendő példa gyanánt említjük fel e cég jótékonyágát és áldozatkészségét.

Épen az ilyen, folyton szaporodó nagyobb üzletek szenvednek óriási károkat a posta miatt. Itt segítenünk kell! Tessék utána nézni a baj kutforrásának és kissé ellenőrizni a fogarasi postaszakot másfelé dobáló szórakozott urakat, meg a fogarasi utirányról sejtellemmel sem bíró csomagfelvevő hivatalokat. Intézkedést kérünk a fogarasi egyetlen vonat nevetséges lassúsága és teljesen indokolatlan késései tárgyában és végül haladéktalan és határozott cselekvést a fogarasmegyei, különösen a fogaras járási rendezetlen postaközlekedés tárgyában. Legkevesebb még három falusi postahivatal felállítását kérjük az érdekeltek nevében. Reméljük, hogy szavunk nem lesz a pusztában elhangzó szó csupán! —ő.

Előleges válasz

a „Brassói Hirlapnak“ a fogarasi pénzügyigazgatóság ügyében a pénzügyminiszterium figyelmébe ajánlott f. évi aug. 13-iki (179. szám) cikkére.

Ezen cikkre a végleges választ most nem adhatjuk meg; mert későn jutott tudó-

másunkra s mert valótlanosságokat nem akarván hozni, a tényleges adatok beszerzése céljából több időre van szükségünk, azonban annyit már most kijelenthetünk, hogy e cikk egész hangjából nem a közérdek iránti jóakarát, hanem az önérdék és az oly nagyon hangoztatott való tények egy részének elhallgatása tűnik ki.

Ha a t. cikkirő a közérdeket, s azzal kapcsolatban az állam érdekét tekintendő, akkor nem hallgatná el azon körülményt, hogy a brassói pénzügyigazgatóságnak állandóan 3—4 főtisztviselője Fogaras vármegyébe utazgat hivatalos kiküldetésben, hogy pl. augusztus hóban is egyszerre 6 főtisztviselő időzött itt s a pénzügyigazgatónak havonként a közigazgatási bizottsági ülésen való megjelenése is feltétlenül elő van írva, mindezek oly költségeket képviselnek, hogy ama bizonyos 30—35000 korona (?) tisztviselői fizetések és más kiadásokból származó költséget lényegesen megközelítik, — tehát a t. cikkirő számadásába egy kis hiba causzott be. De a közérdekhez tartozik az is, hogy a törvény értelmében minden vármegyében felállítandó pénzügyigazgatóság anyagi és erkölcsi — sőt mondhatnók nemzeti irányu előnyeit végre valahára Fogaras vármegye is élvezze és az által a magyar állameszme iránti lelkesedés is hathatósbab terjesztésben részesüljön.

Magánérdeknek kell minősítsük a cikk egész irányát, mert úgy látszik a t. cikkirő sajnálja ha Brassóból egy pár tisztviselő Fogarasba jön lakni és jövedelmeit itt költi el, s az állandó hivatalos utazgatások jövedelme is elmaradván, abból Brassó nem részesülhet, de a t. cikkirőről feltételezett hazafiság is megköveteli, hogy ne a fogarasi pénzügyigazgatóság ellen — hanem éppen mellette törjön pálcát, minek okait ezuttal nem boncolgatjuk.

Ami a hivatali helyiségeket és tisztviselői lakásokat illeti, bámulunk cikkirő ur fejtegetésén, mert hisz a brassói pénzügy-

Ugy-e bár: azt méltóztatnak kérdezni, hogyha Berci tejet ad, — a „gyöngéd nem“-hez tartozván — miért hívják „Bercinek“? Igazuk van instálom! — és ezennel én magam is beállok a kérdezők sorába. Miért hívják épen Bercinek? Miért nem hívják — mondjuk — Julcsának? amikor ez a név sokkal inkább illenék egy, az anyaság következménye képen tejet adó kecskéhez. Miért . . . miért? . . .

Hölgyeim és uraim! Igazán örök hála köteleznének, ha e fontos probléma megfejtésében segítségemre lenni méltóztatnának és ez iránti nagyrabecsült véleményeiket velem közölnék, mert nem léssen nekem addig megnyugvásom, amíg „hősöm“ nevéhez fűződő eme titokról a fátyolt fel nem lebbenthetem.

Addig is, amíg ez megtörténék, fájó szívvel nyilatkozatom ki, hogy Berci nékem halálos ellenségem. Isten tudja miért? Soha életemben nem vétettem neki, sőt hatalmas aranyu tejtermeléséért mindétig bizonyos tiszteletben tartottam és mégis gyűlöl. Gyűlöl erősen és kérlelhetetlenül. Bizonyosan megsejtette a derék állat, hogy nagy kedvelője vagyok a kecskehusnak őzmódra.

Nem venném annyira szívemre, ha egyszerűen, csöndes megvetéssel éreztetné velem magas, sőt — superlativusban beszélve — magasabb, legmagasabb gyűlöletét. Nem

esnék olyan rosszul, ha reá nézve egyáltalán nemlétezőnek tekintene, de Berci, a mi Bercink, az ő Bercijük épen ellenkezőleg cselekszik.

Azért nevezem „a mi Bercink“-nek, mert állandóan nálunk tanyázik és azért „az ő Bercijük“-nek, mert a szomszédomé és nem az enyém.

Oh, bár az enyém volna! Már régen dudát csináltattam volna a bőréből. Igenis dudát, mert — tessenek elhinni — nem megvetendő multság ám, itt, a havason kecskebőr dudán bubánatos nótákat fujni.

Isten látja lelke, nem szándékom Önök előtt Bercit lealacsonyítani, vagy pláne megrágalmazni, de galád eljárása miatt kénytelen vagyok őt a világ megvetésének kiszolgáltatni.

Itéljen a közvélemény! Méltó-e egy jól nevelt kecskéhez, — pusztá gyűlöletből — bókésen éldegélő polgárembert megkárosítani? Ugy-e, hogy nem? Ezt Berci is igen jól tudja s mégis folyton azon mesterkedik, hogy nékem bosszusággal egybekötött károkat okozzon.

Az Istennek kiváló kegye, minden egyéb földi javak helyett egy ügyibevaló kicsi asszonykát juttatott osztályrészemül, akinek megvan az a fura szokása, hogy szeret gazdasszonykodni. Hát ez az én kicsi asszonykám, mint előrelátó, jó gazdasszonyhoz

illik, egy szép napon elővesz egy nagy kosár zöldfuszulykát és egy hosszú cérnát. A fuszulykának a javát nagy szakértelemmel kiválogatja, szépen rendre felfüzi a cérnaszálra. Mikor a cérnaszál végig tele van, koszoruba köti és kiakasztja az eresz alá. Száradni vagy aszalódni? azt ő tudja jobban.

Jó dolog ám ez. Majd a télen, amikor az öles hó minden zöldet eltakar, nekünk akkor is lesz zöldfuszulykánk.

Hogy lesz-e? Hisz' már sincs, mert Berci nem akarja, hogy legyen, mely oknál fogva egy őrizetlen pillanatban felsompolyog a tornácra és a drága fuszulyka-koszorut alattomosan lerántja a földre. Berci nem végez fél munkát. Dehogy is hagyná ott a szétszórt fuszulykát, amíg összetiporva teljesen pocskéká nem teszi.

Amikor már annak rendje és módja szerint mindent elvégzett, észre veszem a szörnyű pusztítást, de mit tehetek? A fuszulyka gyázos végét látva, elkieseredetter kurjantok egyet:

— Berci, hogy a mennydörgős menykő csapjon beléd!!

És Berci azt mondja erre:

— Me-e-e és . . . és mosolyog!

Ugy-e bár, erre Önök is mosolyognak és azt mondják:

— Ez nem igaz, ez hazugság! Micsoda

igazgatóság is évtizedeken át volt ideiglenes, az itteninél rosszabb helyiségekben elhelyezve s a brassói lakásviszonyok sem oly ideális állapotban vannak, de ha a fogarasi ez irányu viszonyok kívánni valót hagynak is fenn, tán azon már egy-két év alatt annyira segítve lesz, hogy bizonyára lesznek olyanok, mint a brassóiak, ha nem jobbak; mert a magán építkezések oly lendületet vettek, hogy rövid idő alatt minden igény ki lesz elégítve, a hivatali helyiség tekintetében pedig itt is egy-két évi szorongás elszűnve lesz, ha Brassóban évtizedeken át türelhető volt.

A mi Fogaras vármegye esetleges felosztását illeti, itt is a magyar állameszme egy kis mérlegelése lesz az irányadó s azt hisszük e tekintetben is szól mellettünk annyi érv, mint cikkiró ur nézete — illetőleg Brassó vármegye mellett, — s azért kár ily eszméket felvetni.

Különb, mint említettük, a cikkre való érdemlegesebb és részletesebb válaszungkat a beszerzendő tényleges adatok alapján fogjuk megadni.

Az iparosok és a szocializmus.

Mint nagy viharok előtt, várakozásterhes és nyomott a levegő most az iparosok felett. Ismeretlen áramlatok járnak keresztül-kasul a mindennapi élet kenyérkereső utait s érzi mindenki a gyökeros változások elkövetkezését.

Meg kell ezzel a légváltozással ismerkednie első sorban az iparos osztálynak, mert csak az ellen lehetséges a védekezés vagy inkább ahhoz lehetséges a hozzáalakulás.

Borus, de érdekes a gondolatok ez új világa. A férfiak világszerte komoly dolgokról beszélnek ma. Megosapta gondolkozásukat egy távoli szélfúvás friss szellője, megihlette érzéseiket egy képzel, vagy valószínűség érzéssel, mely hanghullámaival rezgésbe hozza a sziveket; izgalomba hozta idegeinket egy homályos sejtélem, valami

világszerte kelő lelki forradalomról s e hatások alatt az emberiség nagy lelki és anyagi szükségének rendezéséről elmélkednek.

Számtalan régi felfogás, érzés és meggyőződés szemünk láttára megváltozik. Új fogalmak illeszkednek be a világvezető eszmék sorába, régi törvények és igazságok elhalványulnak, újak kitzesednek és gyujtanak mindenfelé, a kölcsönös kötelességek régi mérlege módosul, az emberszeretet s maga a hazaszeretet is új eszmékkel új tartalmat nyer, már nem egyedül a történelem emlíni táplálkozik, nem a nemzeti dióség és önérték ragyogó jelszavaival él, hanem, mint az élőfa, hajsza gyökereinek százezreivel abból a földből meríti lombképző és törzsnevelő erejét, amely földön táplálkozva él.

A világ gondolkozását áthatják az anyagiak, erkölcsét és anyagot szétbont és újra összeépít és ehhez a nagy munkához — hogy magát jól előkészítse — tanul, tanul.

Mintha egyetlen óriási munkaműhely volna az egész ország, melyben milliók és milliók izgó szorgalommal foglalatoskodnak, agyvelők, izmok és gépek összetett erővel robotolnak, nehogy a versenyműhely, a szomszédos nemzetnek hasonló munkája őket túlszárnyalja és piacáról kiszorítsa.

Csakis ez az óriás, a nemzet egészét átható munka biztosítja, hogy lehetőleg minden száj megkapja a maga szükséges falatját. Csak a szükségeset és csak lehetőleg.

Munkások, kereskedők, önálló iparosok s a társadalom minden rendű és rétegű alakjai testvériesültek a legnemesebb és legemberibb munkában: a tanulásban. Mert az élet sok és nagy vergődése közt rájöttek, hogy csodák nem történnek: minden jövőnek és minden reménynek alapja a tanulás.

Az értelem, a tudás, a szépet valló fogékonyság olyan tulajdonságai az embernek, mint a valutaesengés a pénznek. Lelki és értelmi művelődés nélkül lehet akármi alakra verve, csak újpesti valuta marad. Szép

az: mesterei vonásokkal színes képeket vetni a jelennek a múlttól és jövőről, szép minden propaganda, de szétfoszlik minden, aminek csak szó az alapja.

Az élet ma már sokat követel. Becsületeseznek, munkásnak, hünek lenni nem elég. Jogos számításuk az érvényesülésre és előmenetelre csak azoknak lehet, akik a normális munkánál napról-napra, szigorú következetességgel, valamivel többet dolgoznak s megszerzett ismereteikhez napról-napra, szigorú következetességgel valamit hozzá csatolhatnak: Carnegie mondja ezt, aki mondásával nem tapsokat, hanem milliókat szerzett.

Ki-ki annyit ér, amennyije testiekben, lelkiekben van s az élet szemét megcsalni már nem lehet, vagy ha igen, csak pillanatra. A mi országunk az apostolok országa. Minden eszmének, mingen igének megvan itt a maga apostola bőven. De az az apostol, aki végig járja az országot, lángra tudná gyujtani azzal az igével, hogy folyton folyvást tanulni kell minden téren mindenkinek, — ez az apostol sokat megérdemelne.

Voltak boldog idők, mikor megéltünk a diéskvésből, voltak, mikor megéltünk a panaszkodásból, — ma sem egyikből, sem másikból nem lehet már megélni és a reform-és revízió-tervvel is csak magunkat áltatjuk.

Az élet a maga mesztelen valóságával tartja karján szemünk elé sanyaru gyermekét: a szükségét, amely napról-napra nő és sivalkodó hangon kenyeret kér, kenyeret és egyelőre semmi mást, de azzal is sokat kér. És halomra dől sok művészrendszer, sok ragyogó szellemi építmény, sok kacskaringós paragrafus, mert nem tud kenyeret adni. S az emberiség betevő falatjával, sorra, rendre leltározni kezdi a nagy közvagyonot, azt, amit az Isten adott s azt, amit az ember teremt. Fűrész eloszlását, mérlegeli, hogy megkapja-e mindenki a jogos keresményét. A milliók és milliárdok, amelyek felgyülemlekednek, nem azokból a fillérekből szüremlekednek össze, melyeket a szegények falatjából elharap a kapzsiság? Keresi a rendszert, az új törvényt, mely az igazságtalanságokat szabályozná s a gyengének az erős ellen védelmet nyújtana.

És megszületik a szocialis gondolkodás, a materiális világnézet, mely a maga szemével és lelkével nézi a dolgokat s a társadalmat felosztja egyszerűen munkaadókra, munkásokra és fogyasztókra, vagy keresőkre és eltartottakra.

Ez előtt a gondolkodás előtt leomlanak a kínai válaszfalak a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem között, bennük csak a nemzeti munka egy-egy irányát látja, melynek alkalmazkodnia kell a többiekhez. És a haza eszméje ezen gondolkodás előtt úgy áll, mint a szigorú édesanya, aki egyforma szívvel gondoskodik minden gyermekéről, nem engedi, hogy egyik nélkülözzön s nem türi, hogy a másik pazaroljon.

Lebbentsük kissé meg a szocialis gondolkodás függönyét s tekintsünk bele csak egy kis villanásra abba a gondolatvilágba, amely a szocialis tan mögött rejlik. Ez a tan azt mondja, hogy van egy sok millió tagu család, az emberiség, mely mindennap eszik s érzelmekkel, erkölcsökkel és szokásokkal társadalmat alkot.

Van azután termelés, mely ezt a családot mindennel ellátja.

Kell lennie végül törvénynek, melyet az emberiség öröktől fogva kutat, soha teljesen meg nem talált, bár érte tűzön és véren

számár beszéd az, hogy egy kecske mosolyog? Tegye bolondá Weisz ur az öregapját!

Hát rendes körülmények között igazuk van, könyörgöm, mert amint semmiféle állatnak, úgy a kecskéknak sem adatott meg azon isteni tehetség, hogy különböző érzelmeiket az arcizmok játékaival fejezzék ki; — de Berci nem olyan kecske, mint a többi kecské. Én a saját két szememmel láttam a pofáján végig vonuló gunyós, kárörvendő mosolyt.

És ettől a pillanattól fogva kezdtem Bercit komoly, számbaveendő ellenségnek tekinteni s mint ilyet, minden módon igyekeztem kibékíteni.

Van a könyvespolcomon egy kötet „Lohinai fü“; Turócy uram, a kézdivásárhelyi papiros áruló kötötte be szép zöld kötésbe, 40 krajaórokért. Ezzel akartam Bercit megvesztegetni.

— Nesze, — mondok — egyél inkább „füvet“, csak a fuszulykának hagyj békét.

Berci egy pillanatra felült a zöld színek. Kellő szakértelemmel körül szaglálja, de amint meglátta rajta ama „bizonyos aranyozott betűket“, mély megvetéssel háttat fordítva, ott hagyta.

No, — gondoltam — ennek is kár volna szavazati jogot adni. De csak gondoltam, mert az ilyen ostobaságot nem szokás ki is mondani.

Most aztán tes . . . pardon, egy pillanatra! Félbe kell hagynom az irást, mert Bercit látom a tornácán — — —

Későn érkeztem. Berci már a nagy ugorkás-üveget, ugorkástó! együtt végérvényesen elintézte.

És ismét nem tehetek semmit! Az állatvédő egyesület tagja lévén, fogadásom tiltja bármiféle állattal is összeverekednem (legyen az két-, vagy négylábú) és így Bercivel szemben sem léphetek a durva erőszak terére.

Kétségbe esett helyzetemben Önhöz fordulok, tekintetes szerkesztő ur: Nagyon kérem, szerkessze ki az újságba ezt, — az engem lépten-nyomon irgalmatlanul üldöző Bercit. Hátha ettől észre tér és magába szállva, ezentul becsületes, békeséges szándékkal kérődzik a házom körül; azonban, ha ez sem sikerülne, Herkó Páterre fogadom, hogy ezen térémat adom be neki! Tudom, ha ezt bevoszi, rögtön becsukja a tejsarnokot, amidőn is nyugtom léssen tőle mindörökkön, örökké!

százszor is keresztül ment; kell lennie törvénynek, mely a termelést úgy végzi s javait úgy osztja meg, hogy ezzel egy emberiség nagy családjának boldogságát, testi-lelki gazdagságát biztosítja. A világot ellátó termelésnek főtenyezői; a természet és a munka. Ez a kettő összefoglal minden értéket, ami a világon van és sarktétele a társadalmi politikai gazdaságtannak, hogy „minden vagyonnak atyja a munka és anyja a föld“.

A termelés eszközei a tőke és a gép.

A föld és a munka — ez a mi mindenségünk.

A föld az istenség hitbizománya az emberiség számára. Örök, elpusztíthatatlan és kimeríthetetlen tőke. A földről a fiui szeretet azon leggyöngédebb, legmelegebb, legtisztelendőbb hangján szabad csak szólni, amelylyel az édes anyjáról szól az ember.

És a munka, a termelés motor-ereje, ép oly örök, elpusztíthatatlan és kimeríthetetlen kincse az emberiségnek, mint maga az anyaföld. Millió és millió szívvel, lélekkel, ésszel bíró eleven motornak örök időkre biztosított ujjászülető ereje, mely földdel összekötve teremteni képes.

E párosuló két őserő törvényes szülötte a gazdaság, az egyetemes emberi jólét, az ember teremtésének első és utolsó célja.

Társadalmi mizériák.

Azok a sebek, amelyek az egyre növekvő drágaság folytán egyre kiújulnak, leginkább a középosztály sebei. A huszszorát a kofatrösztöt és az élet természetes drágulását legjobban azok érzik meg, akiknek nincs annyi jövedelmük, hogy gazdagok módjára élhessenek, — viszont azonban a társadalmi állásuk nem engedi meg, hogy szegények módjára éljenek. A drágaság idején a gazdagok legfeljebb többet költenek el a jövedelmükből, vagy a legtragikusabb esetben, olykor-olykor a tőkéhez nyulnak, habár ilyen kevés van Fogarason. A munkás osztály szűkebbre vonja igényeit, ez is szomorú, de nem elviselhetetlen. A középosztály azonban a legnagyobb drágaság idején is kénytelen azokat az igényeket megtartani, amelyeket a társadalom reá ró, himes takaróval fődni az intelligens emberek nyomorát. S mivel ez többé kerül, mint amennyit a szegény „társadalmi ember“ anyagi helyzete megenged, kezdődik a háztartási egyenleg, mérleg örült ide-oda való himbálása, az adósság nyargalás, a váltócsinálás, amely a gazdasági összemomláshoz vezet.

Ez az ugynevezett latabinerek helyzete, azoké, akik az eszükkel, a fejükkel keresik a kenyerüket.

A bőrkötényes munkás között és közöttük az a különbség, hogy vasárnap is annyit dolgoznak, mint a munkás hétköznap — és hétköznap is annyit költenek, mint a munkás vasárnap.

Ennélfogva erszényük könnyű, de goúdjuk nehéz!

Az élet oly követelő, hogy alig

lehet kielégíteni vágyait. Az uri sor terhei igen nagyok. Legzsarnokabb adóztató szörnyeteg az intelligencia, mely míg létrejön s miután érvényesülni akar, egyaránt áldozatot követel, hogy elégedetlenséggel jutalmazzon.

Vitázni lehet azon, hogy az élet drágult-e meg, vagy a tőle való követelésünk nőtt?

Valóság azonban, hogy a kik a vagyontalan értelmiség sorában küzdenek, ifjukorban már elégedetlenek, férfikorukban fáradtak és szivszorongva néznek az aggság tehetetlen napjai elé.

Az élet mégis csak drága még Fogarason is, pedig ez a hely már ugyancsak az isten háta megett van!

Tizennégyévi iskolázás és tízévi pályatörés után ott vannak, hogy fizetésüket felemészttette a lakbér és a piac!

Munkabírásuk delén remegve kell vigyázniok, hogy munkájuk díja fedezze családjuk szükségletét. Olykor kistárgyrolják s költöznek tovább-tovább, anélkül, hogy otthonuk lenne.

Vajjon az intelligencia otthontalanságának nagy lelki nyomorúságán segít-e a jövő társadalmi Fogarason?

A mikor a kőműves munkások ezrei állottak munkanélkül s a háziurak panasza az egekig nyult, ezalatt jövedelme egyharmadát áldozta az ilyen ember azért, hogy három szobáskában megvonulhasson. Amikor a buza ára a termelési költség színvonalára szállott, az állattenyésztés alig jövedelmezett, a borok a pincékben rekedtek, s a termelő gazdák feje fölött megszólalt a dob; azért a bor, hus és kenyér, számára még sem volt olesó.

Ezeren kérdezik, vajjon hol tornyosulnak fel a modern társadalmi munka végső eredményei? S némán nézik, amint közülök mind többen a szegénység homályában tűnnek el; míg a homályból ismeretlenek tűnnek elő egyszerre a jólét legmagasabb fokára; a spekuláció, a vállalkozási szellem rudján egyszerre századokat ugornak át.

A drágaság, mely mind jobban rikitó színekben áll elébünk s orvoslásért kiabál, egy lépést jelent a középosztály katasztrófája felé, amelyben tömegével hullanak el azok az ekszisztenciák, akik ma a társadalom gerincét alkotják.

A földbirtokosok hatalmas szervezetei részen állanak, mihelyt valamely rést ütnek az ő jövedelmeiken, keresetükön. A föld szegény népén is itt-ott segítenek. Parcellázással, telepítéssel adnak némi kevés keresetet a kezébe.

Vajjon a középosztálynak elijesztő helyzete nem érdemelne meg egy kis figyelmet, kis ankétet, okos, segítő — akciót?!

Az adóprés.

Esztendőnkön keresztül elveszekszünk egymással azon, hogy agrárius, vagy merkantilista alapon fog-e könnyebben boldogulni Fogaras s keserű szemrehányásokat teszünk egymásnak az egyik vagy a másik irány miatt. Az igazság pedig az, hogy nem vagyunk mi se egyik, se másik. Fogaras se agrár megye, se merkantilista megye: hanem koldus megye! Ahogy az évek haladnak, egyre vesz, pusztul, fogy nálunk minden, csak a proletariatus nő, no meg az adó. Tulajdonképen ez az utóbbi csinálja az elsőt is. Az adó nevelte és neveli azt az osztályt, amely nem tud adót fizetni s amelyet, hogy szánjon-e, vagy irigyeljen az adófizető polgár, igazán nem tudni.

Tulajdonképen azt se lehetett észrevenni, hogyan nőtt annyira a nyakunkra az adó. Ugy voltunk vele, ahogy a gyerekekkel van az ember. Mindig nagyobb karaj kenyeret kér, mindig nagyobb lábbeli kell neki s aközben serdül, cseperedik, de csak akkor vesszük észre mekkora kamasz lett belőle, mikor már nem bírni vele.

Ez így szóbeszédnek csak megjárja, hanem a valóságban nem tréfa dolog, mikor a végrehajtó kerülgeti a háztájat. Ha a gazdának jó termése van, ő fölözi le a hasznot, iparosnak, kereskedőnek, latáinernek, minden foglalkozásbeli embernek a keresetéből akkora vámot vesz, hogy a „jut is, marad is“ szokásmondásból az adóalanyt csak a „marad“ illeti meg, úgy, ahogy!

És vámot vesz minden után a pusztalét, a ruha, a kenyér, a lakás, a víz után. Hogy a levegőmegadóztatás módja még nincs kiszemelve, az nagy szégyene civilizációnknak; de ami késik, nem mulik.

Nem mese az, hogy az adóelőirányzat sok helyen vétkes könnyelműséggel a legképtelenebb alapra van helyezve, habár nálunk az idén mondhatjuk, hogy a pénzügyi titkár a legtöbb polgárral szemben a leghumanusabban járt el; de nem mese az még sem, hogy roppant adóemeléseket hoz javaslatba a kincstár képviselője azon az alapon, hogy az adóalanynak csufolt polgár prémes télikabátot hord és sokat jár a kocsmába.

S nem indokolatlan az a fölzdulás, ami mint a jégesőtől való ijedezés, végig szalad a megyén, mikor nyilvánosságra kerülnek az ujonnan kivetett kereseti-adó lajstroma.

Badarság volna az általánosságban az állam közegét okolni az ilyen dologért. Mindenesetre akadnak itt-ott kapkodó tisztviselők, akik előrehaladásukat várják attól, ha erőszakolt eredményeket tudnak fölmutatni, de az szórványos jelenség és rendszerint balul üt ki az illetőre. A hiba általánosságban nem a személyekben van, hanem az intézményben, még ha eltekintünk is attól a gazdátlan beszédűtől, mely minden alkalommal titkos rendelettel igyekszik megmagyarázni az aránytalan adóemelést.

S ha az adófizetők megterhelése a személyi humanizmus ellenére is növekszik, az következik belőle, hogy magát az intézményt kell reformálni. Még pedig sürgősen, mert ha a polgárság terhei a mai mértékten mértékben nőnek még csak pár esztendőig is, belerokkanunk az adófizetésbe s nem állít talpra semmi reform, ha csak proletariatus nem csinál adóreformot.

Egy adófizető polgár.

H I R E K.

— **Személyi hír.** A néhai Benedek István elhalálásával megüresedett polg. leányisk. gondnoksági elnöki tisztre vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur Szentimrei István gondnoksági tag és állami főgimnáziumi igazgató urat nevezte ki. Ritka egyszerűsége a legszéleskörű szakavatottság és tapasztalatok birtokában levő, osztatlan közbecsülésben álló nagyjérdemű férfura esett Miniszter ur Ó Excellentiájának választása. Tiszta szívünkben gratulálunk e szép kitüntetéshez!

— **Érettségi vizsgálatok.** A nagyszabeni tankerület főgimnáziumainak ismétlő, javító- és pótló érettségi vizsgálatai az idén a nagyszabeni m. kir. állami főgimnáziumban szeptember hó 10-ikének délelőtti 9 órájától kezdődőleg fognak megtartatni. Az érdekeltek jelentkezzenek a nevezett intézet igazgatóságánál.

— **Értesítés a jövő iskolai évről.** A fogarasi m. kir. állami főgimnáziumban a javító, pótló és fölvételi vizsgálatokat f. évi augusztus 30. és 31. napján tartjuk meg. Mégpedig aug. 30-án d. e. 8 órától lesznek az egy tárgyból bukott tanulók javító vizsgálatai, továbbá a pótló- és fölvételi vizsgálatok; d. u. 3 órától pedig a két tárgyból bukott V. VI. és VII. oszt., illetőleg aug. 31-én d. e. 8 órától az I—IV. oszt. tanulók javító vizsgálatai. A tanulók iskolai bizonyítványukat okvetlenül hozzák magukkal. A tanulók felvétele és beírása szeptember hó 1., 3. és 4. napján d. e. 8—12-óráig történik az igazgatói írószobában, illetőleg a megfelelő osztályban. A fölvételnél bemutatandók: 1) születési, 2) iskolai és 3) oltási bizonyítvány. A fölvételnél fizetendő díjak összege 11 korona 80 fillér. Tankönyvekkel való támogatásra csakis szegény és jó tanulók tarthatnak igényt. Ezek szept. 2-ig jelentkezzenek Dr. Zalai János tanár urnál. Az I. osztályosok ez alkalommal mutassák be iskolai és szegénységi bizonyítványukat. Szept. 3-án d. u. 3 órától tankönyvkiosztás, 5-én d. e. 3/8 órakor gyülekezés az intézet udvarán, kedvezőtlen idő esetén az osztályokban s istentisztelet után az 1906/7. iskolai év megnyitása. Közzéteszi Fogarason, 1906. aug. hó 25-én a m. kir. áll. főgimn. igazgatóság.

— **Az állami tisztviselők ovadáka.** Hír szerint azoknak az állami tisztviselőknél, akik vagy pénzkezeléssel, vagy pedig más felelősségteljes munkával vannak megbízva, ovadákaikat az állam vissza fogja fizetni. A visszafizetés az 1907. évi költségvetésben lesz felvéve úgy, hogy az már az ez évi október hó 1-étől visszamenőleg lesz számítva.

— **Iskolai államsegélyek.** Amint halljuk, a kultuszminiszter a községi és felekezeti elemi iskolák segélyezésére a mostani 50% helyett többet fog áldozni. Bizonyos, hogy a miniszternek ez az intézkedése az üdvös és a már várva várt általános államosítás első jele, — aminek mi szívből örülünk, mert ezzel a lépéssel haladnak „az egy akol, egy pásztor felé!”

— **Augusztus 18. és 20.** A király születése napját — mint minden évben — úgy most is szépen megünnepelte Fogaras, amennyiben az előestélyen illuminálták az ablakokat s másnap pedig imádkoztak felséges életéért a helybeli templomokban. Ő felségének ezuttal 76. születése évét ünnepelte a testvérország. — István király nemzeti ünnep

alkalmából a róm. kath. templomban nagy mise volt, melyen a bájos hangú: Héjas Pálné, Ilgnerné és Madácsy Gyuláné énekeltek, magukkal ragadva az áhítatos közönséget, mely megtöltötte a templomot.

— **A beiratások az izr. iskolába.** f. hó 30-án és 31-én d. e. 9—12-ig a hitközség tanácstermében eszközöltetnek. Az iskolások.

— **A körorvosok fizetése.** A belügyminiszter a körorvosok nyomoruságos helyzetén sürgősen segíteni akar, evégből az alispánokhoz fordult, hogy a szükséges adatokat evégből terjesszék föl hozzá haladéktalanul.

— **Iskolai beiratások.** A fogarasi állami elemi iskola I—VI-ik osztályaiba, valamint a gazdasági ismétlő iskola I—III-ik csoportjaiba az 1906/7-ik tanévi beiratások a Teleky-utca 17. szám alatti állami elemi iskola irodájában folyó évi szeptember hó 1., 2. és 3. napjain délelőtt 8—12 óra között eszközöltetnek. A beiratás alkalmával bemutatandó okmányok: anyakönyvi kivonat és iskolai bizonyítvány az előző tanévről. Iskolai bizonyítvány hiányában a jelentkező növendékek felvételi vizsga alapján fognak a koruknak és képességeknek megfelelő osztályokba beosztatni. Félévi tandíj és beiratási díj előre fizetendő. Szegény szülők gyermekei tandíjmentességben részesülnek, csak beiratási díjat tartoznak fizetni. Az igazgatóság.

— **A postaszállítás.** F. évi 31-ik számunkban a hírek között szoltunk arról, hogy Fogarásról csupán délután szállítanak tovább leveleket, s így a ma délután 4-kor feladott levél csak holnap délután 4-kor megy el. E panaszunkra f. hó 22-én a következő választ kaptuk: A „Fogaras és Vidéke” tekintetes Szerkesztőségének Fogaras. A „Fogaras és Vidéke” f. évi 31-ik számában „Hírek” cím alatt megjelent közleményre van szerencsém értesíteni, hogy a d. u. 6 óráig feladott levélpostai küldemények a Fogarásról reggel 3 óra 33 perckor induló 5901. sz. vonat után ugy Budapest, mint Brassó felé továbbítást nyernek; mert ezen vonattal már régóta szállítatik levélposta. Ezenkívül Brassó felé d. e. 9 óra 30 perckor közúti postajáráttal, valamint a d. u. 4 óra 42 perckor induló 5911. sz. vonattal Budapest és Brassó felé a levél és kocsipostai anyag naponként tehát háromszor nyer továbbítást s nem csak egyszer. Megjegyzem, hogy a postai kézbesítésnek a múlt hó végén észlelt késedelme nem az anyagnak másfelé irányításából, hanem a vasúti késedelemből történt. Kolozsvár, 1906. augusztus 17. Dávid Endre, igazgató helyettes, tanácsos. Mindenesetre hálással köszönjük a postaigazgatóság szives figyelmét, hogy panaszunkat meghallgatta, de udvarias válaszuk ellenére is kénytelenek vagyunk állításunkat fentartani, nemcsak a saját, hanem sok más ember határozott tapasztalata alapján.

— **Hol legyen az állomás Fogarason?** Foglalkoztunk már több ízben azzal a tervvel, hogy hol legyen az állomás Fogarason, nem helyeslő a mostani megállás helyét. Tudjuk azt nagyon jól, hogy nálunk — ez idő szerint — a Bethlen-utcaiban vannak centralizálva a főhivatalok: vármegyeháza, postahivatal, járásbiróság, építészeti hivatal, adóhivatal, főgimnázium, idővel ott lesz a kórház is. Célszerűbb lenne tehát az, ha a mostani állomás helyét a fogaras—brassói vasut kiépítése alkalmával a Bethlen-utca végére tennék, mert így sokkal jobban és közelebb hozzá férhetnének a gyalogos em-

berek az egyes hivatalokhoz, holott most a vasutól begyalogolva utcákon keresztül, hosszú kérdezősködések után érhetik el csak a célt. Az állomásnak illetően való megváltoztatása — szerintünk — Fogaras városának csak előnyére szolgálna. Gondolkozzunk egy kissé ezen, hogy vajjon igaz-e ez? . .

— **Értesítés.** A fogarasi áll. polg. leányiskolában az 1906—1907. tanévre a beiratások szeptember 1., 3. és 4-én, naponta d. e. 8—12 óráig eszközöltetnek; a javító- és felvételi vizsgálatok szeptember 1-én d. u. 2 órától tartatnak. Beiratásra minden tanuló szülője, vagy ennek helyettese kíséretében tartozik megjelenni. Bemutatandó a keresztlevél, illetve születési bizonyítvány, iskolai és oltási, 12 éves koron túl újraoltási bizonyítvány. Az intézet volt növendékei csak az iskolai bizonyítványt hozzák el. A felvételi és beiratási díj 3 K 20 fill., melynek befizetésére minden tanuló köteles. Tandíj 10 K, melynek fele a beiratáskor, másik fele február 1-én fizetendő.

— **Az új bélyegek.** A magyar bélyegek messze földön híresek izléstelenségükről és csunyaságukról. Semmiféle országban nincsen olyan izléstelen rajza és kiállítása a bélyegeknél mint nálunk. Az illetékes körök végre maguk is belátták azt, és elhatározták, hogy kicserélik a csunya bélyegeket. A reformot az újságbélyegeken kezdik, amelyeket hivatalosan bélyegjegyeknek neveznek. Ez a bélyegjegy két nyomású; az értéket föltüntető szám színe nem azonos az alapszínnel. Az új bélyegek egyszínűek lesznek. Ennek a reformnak azt a hivatalos magyarázatát adják, hogy az egyszínű bélyeg sokkal olcsóbb mint a kétszínű. Ausztriában, ahol szintén kétszínű volt az újság-bélyeg, már július hóban kibocsátották az új egyszínű bélyegeket. Csak az a kérdés, vajjon az új bélyegek is olyan izléstelenek és csunyak lesznek, mint a régié? . .

— **A fecskék, gólyák távozása.** F. hó 17-én szomorú kötelességet teljesítettünk a havasok bérci között. Elbucszunk a tavasz igaz hirdetőitől: a fecskéktől és gólyáktól, akik érezvén a hűvösebb időt, elköltözködtek tőlünk: „messze, messze tengerekre!” A fecskék a fűrésztelep villamos dróttjain tanácskoztak, gyüleseztek, körül szállodtak a drága kis fészket, elhagyták s azzal utra keltek. A gólyák pedig szintén nagy csoportokban keringnek a levegőben s a havasokat átszva szintén mennek jobb hazába, hol a fénynek, boldogságnak nincsen árnya.

— **Csillaghullás.** Immár megkezdődött az augusztusi csillaghullás és ez a szép természeti tünemény folytatódik az egész hónapban keresztül. Ez elég gyakran látható nálunk, de az évek egy másik időszakában sem olyan sűrű, mint a következő napokon. A csillaghullást még a néphit is megmagyarázhatatlan kapcsolatba hozta a léleknek földöntúli életével, anélkül azonban, hogy okát, alapját, magyarázatát adta volna. De hiába is kutatná ezt bárki. A tudományok épen az utolsó évszázban óriásit haladtak, de az abszolút tudás örökre elérhetetlen váya marad a kornak. Hagyjuk meg tehát a néphit, mely valahányszor lehull egy-egy csillag az ég boltozatáról, fülükbe sugja, meghalt valaki, a néplélek megnyilatkozásának ezt az ártatlan kedvtelését is naiv fölfogásban, nem árt senkinek s ma már jobbára amugy is csak az tartja fönn az élet poézisát.

CSARNOK.

A „székelykő“-i molnár vendége.

Székely rege.

A jó öreg „Feri bácsi“-tól hallottam a következőket, mikor még a térdén üldögéltem s az öreg abból a „hosszuszáruból“ pöfékelt.

Duzzadó kebellem mondottam: — Feri bácsi! ez olyan szép volt, mondja el még egyszer, . . . sokszor, hadd tanuljam meg én is s ha majd megnövök, akkora leszek mint a Bácsi, amikor nekem is ilyen sima fehér hajam lesz, — én is tovább fogom mondani.

Az öregnek — még emlékszem — két könyecsepp gördült ki szeméből, megtörülte azt, homlokon csókolt és aztán elkezdé:

. — Parancsot kaptunk, nyerjünk, mert a muszkák ellen megyünk Segesvárra! Mind jól megtermett székely fiuk voltunk, székelyországért, a magyar hazáért köttünk kardot. Ott volt a 60 éves apa, a 15 éves fia, — felesége, anyja küldötte őket oda, ő kötötte fel mindkettő oldalára a kardot, aztán könnyel telt szeméből öröm sugárzott le, sejtette, hogy utoljára látja őket, tudta, hogy a hazáért vesznek szerettei és büszke volt.

Ott voltunk, ott táboroztunk Fehéregyháza vidékén, Bem apó vezetett bennünket. Megharsantak a kürtök . . . , a muszkákkal Segesvár alatt összeütköztünk . . . a csatát elvesztettük . . . , szétszórattunk . . . Bem apó sok székely legénnyel el-kibujdosott Magyarországból.

* * *

A „székelykő“-i malomban egy öreg őszbe tévedt molnár kuksol a kandaló előtt egyedül, magára hagyatva.

Ugy öste tájban kopognak az ajtaján, ő azonban ezt föl sem vette, eltévedt oláhnak vélte, ki őt akarja kirabolni. Kopognak másodszer . . . , harmadszor . . . , végre a künn levő megszóllal:

— Édes apám! Nyissa ki, a fia vagyok Gyuri, vendéget hoztam! — Az öreg végre megmozdult helyéből, előkereste valahonnan — talán a vakablakból — faggyuyertyóját és meggyújtá. Halvány sugarai behatoltak a dohos, penészes kunyhó minden zeg-zugába s rejtelmes sárga viaszfényel töltötték azt meg. Amint az öreg felnyitá ajtaját, csakugyan fiát ismerte fel honvéd ruhában, felkantározott lóval, a lóháton egy köpennyel leterített és leszorított sebesült honvédtiszt volt felismerhető.

— Segítsen levenni édes apám! Azt hiszem, már megvan halva. . . . Segesvárról hozom . . . a csatát elvesztettük . . . a muszka győzött . . . Bem menekül . . . !

Az öreg feloldotta a kötelet s a megsebesült tisztet leemelték a lóról, lóva még egy hosszú pillantást vetett gazdája után.

A molnár a tisztet gondozás alá vette, ruháját, — mely tele volt vérfoltokkal — levetették, aztán az öreg a haldokló szívéhez tette fülét. Még élt! Sebeiből patakzott a vér, melyet megmostak, gyógynövényekkel bekötötték és a sebesült elaludt, — aludt hosszú időig!

A molnár fia felöltötte magára a tiszt ruhát, lóra ült, apjától elbucszott és elvágatott. A száguldó kozákok azonban elfogták, lekaszabolták s a többivel együtt mézsgödörbe dobták.

Az öreg molnár várta fiát, de hiába! Az álmából felébredt sebesült megvizsgáltatta őt: „Fogadjon fiának fia helyett jó öregem!“ Az öreg anélkül, hogy kérdezte volna nevét, vagy tudta volna kicsoda az ő fogadott fia, ápolta, gondozta évekig.

* * *

A sebesült tisztet azonban nemzete „egy közös sirnak adva“ gyászolta.

Fogaras, 1906. aug. 22.

Jancsó S.

Szerkesztői üzenetek.

Nevtelen levelekre és cikkekre nem válaszolunk.

Munkatársainkhoz. Tisztelettel kérjük mindazokat, akik lapunk számára bármiféle cikket innak, azt legkésőbb — a lap beosztása végett — csütörtök délig sziveskedjenek beküldeni, hogy a lap pontos megjelenésében fennakadás ne történhessék. Híreket: szombaton reggel 8 óráig elfogadunk, ha fontos és sürgős még később is.

E. B. Fogaras. Irja, hogy Halmagy kis faluban Erzsébet királyné emlékére szobrot emelnek (?) Ha ez igaz, úgy nemes cselekedet. Hogy Fogarasnak nincs szobra, az is igaz, de nincs más fontosabb sem! Hát ehhez mit szól? . . .

Különben mi már ezt is megpendítettük, de mosolyogtak rajta, pedig ezen nincs nevetni való. Elég fájdalom, ha így gondolkoznak az emberek!

W. F. Breázai fűrésztelep. „Berci“ mi hozzánk is berukkolt a tárca alakjában s beadtuk neki a dózist. Kivánsiok vagyunk, hogy használ-e neki, vagy árt?! .

D. E. Sarkány. Küldje el Mikszáthoz, ő bizonyára — szokás szerint — majd elparentálja kérelmét a — papirkosárba.

T. K. Fogaras. Nem közölhető. Nagyon gyöngé elaborátum az egész. Önképzőküri dolgozatnak megjárja, de nem a nagy nyilvánosságnak való.

Dr. H. E. Cegléd. Lapunk megérkezik-e oda rendszeren? mi b. lapját rendszeren kapjuk. Üdvözlét!

K. D. Helyben. Küldjön be ennél jobbat, bizonyára közölni fogjuk. Uraságoktól levetett dolgokat nem találhatunk fel a t. közönségnek.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THIERFELD DÁVID.

Szám 518—906. kj.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMÉNY.

Sarkaica község képviselő testületének 1906. évi augusztus hó 2-án kelt 12/906. jkvi I. pont alatt hozott határozata folytán alulírott községi előljáróság ezennel közhírrá teszi, hogy Sarkaica községben 9804 kor. 24 fillér építési költséggel előirányzott községi korcsmaház építése f. é. augusztus hó 26-án d. e. 10 órakor a körjegyzői irodában tartandó nyilvános írásbeli és szóbeli árlejtésen vállalatba fog adni.

A részletes árlejtési föltételek, építési terv és költségvetés a körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy fennebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap délelőtt 10 órájáig a községi előljárósághoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlathoz az általános föltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 10 %-ának megfelelő bánatpénz, készpénz-, vagy értékpapirban csatolandó.

Az ajánlatok azon záradékkal is látandók el, hogy a föltételek ismeretesek és azok elfogadtnak.

Sarkaica, 1906. évi augusztus hó 5.

A községi előljáróság:

Barbát Péter,
körjegyző.Ciocan Demeter,
községi bíró.

Szám 1282—906. körj.

Hirdetmény.

Szkórey községben felépítendő községi iskola és tanítói lakás felépítésének biztosítására folyó évi szeptember hó 2-án d. e. 11 órakor a községi irodában árlejtést fog tartani.

A kikiáltási ár 9201 K. 26 fill., melyből az árlejtők 10% bánatpénzt letenni kötelesek. Részletes feltételek, a terv és költségvetés a hivatalos órák alatt az iskolaszék és körjegyzőségnél megtekinthetők.

Szkórey, 1906. augusztus hó 19-én.

Comsla Sándor s. k.

körjegyző és iskolaszéki elnök.

ELEKTROTECHNIKAI SZAKISKOLA

laboratoriummal és tanműhelylyel.

Technikai tanintézet az egész elektrotechnika és gépépítés számára.

Pozsony, Wallon-utca 14. szám.

Szeptember 3-án kezdődnek a beiratások azok számára, kik 2 tanév alatt, gyakorlatilag és elméletileg képzett

Elektrotechnikusoknak (Gyári hivatalnokoknak stb.) óhajtkák magukat kiképezni.

Előképzettség 3—4 középiskola. — Életkor 15—30 év.

Internátussal kapcsolatos.

A villamosságnak mint hajtó, illetve világító erőnek folyton növekvő használatba vétele, kell, hogy a t. szülők figyelmét fiaiknak ezen ép oly szép, mint kilátásteljes életpályára való terelése mellett a fenti tanintézetre különösen fordítsák.

Az igazgatóság ingyen szolgál minden további felvilágosítással, illetve programmal.

Az igazgatóság.

Sz.: 2868/906. tkvi.

ÁRVERÉSI HIRDETM. KIVONAT.

A sárkányi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Comanics Máté és trsai alsóvenicei lakosok végrehajthatóknak Stojka György Frenc volt alsóvenicei lakos hagyatéka végrehajtást szenvedő elleni 95 kor. 30 fill. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a sárkányi kir. jbiróság) területén levő az alsóvenicei határban fekvő, az alsóvenicei 108. sz. tjbén felvett A+

979	hrszámu ingatlanra	13	kor.
1203	" "	56	"
1935	" "	28	"
4298	" "	9	"
6221/3, 6222, 6223/1	hrsz. ingatlanra	75	"
7255	hrszámu ingatlanra	36	"
8496	" "	18	"
9217	" "	4	"
9859	" "	38	"
12018	" "	7	"
13156	" "	19	"
1929	" "	17	"
3108	" "	15	"
4999, 5000	" "	44	"
6660	hrszámu	26	"
8314	" "	68	"
8516	" "	16	"
9256, 9257	" "	55	"
11560/1	hrszámu	10	"
12020	" "	7	"
14072	" "	5	"

továbbá az alsóvenicei 1594. sz. tjbén irt 1598/2 hrsz. ingatlanra 23 kor. 8561/3 " " 49 " 7054 " " 108 " 9443 " " 52 " 7723, 7724 hrsz. " 60 " és az alsóvenicei 1734. sz. tkjvben irt A+ 1250, 1252 hrsz. ingatlanokra 138 korona és végül az alsóvenicei 1588. sz. tkjvben irt 162. hrsz. ingatlanra 320 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1906. évi szeptember hó 18. napján d. e. 9 órakor Alsóvenice község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Sárkány, 1906. évi julius hó 4-én.

A kir. járásbiróság mint tkvi hatóság.

Stavarsz.
kir. albiró.

Szám 4867—906. tljkvi.

ÁRVERÉSI HIRDETM. KIVONAT.

A fogarasi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Furnica fogarasi tak. pénztár végrehajthatóknak Plesek Béla nagyszabeni lakos végrehajtást szenvedő elleni 172 K tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbiróság)

területén levő, a fogarasi 705. sz. tjkvben végrehajtást szenvedett nevén álló A+ 498, 499, 500, 501 hrsz. alatti egész ingatlanra 695 korona ezennel megállapított kikiáltási árban és pedig az 1838/905. tkvi sz. a. C. 1. sorsz. a. özv. Schubert Róza szül. Mállinc javára bekebelezett haszonélvezeti jog fentartásával, továbbá a fogarasi 726. sz. tjkvben végrehajtást szenvedett nevén álló A+ 493, 496, 497. hrsz. a. egész ingatlanra 2901 korona ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1906. évi szeptember hó 13-ik napján d. e. 9 órakor alólirt tkvi hatóság hiv. helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 20%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1906. évi julius hó 6-án.

A kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Bedő,
kir. albiró.**Hirdetmény.**

A fogarasi m. kir. állami ménes állományából 1906. szeptember 7-én délelőtt a fogarasi országos vásáron 5 darab idősebb anya-kanca, 1 darab 5 éves és 1 darab 2 éves kanca nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett eladatik.

Méneparancsnokság.

**Mindennemű
fényképészeti cikkek
legjutányosabb áron
kaphatók:**

Thierfeld Dávid
könyvkereskedésében,
FOGARASON.

Nádpatak Jodfürdő

Ujonnán épített fürdők.

Üzemben május 31-től aug. 31-ig
Árnyékos Park. — Jó ételek. —
Tiszta italok. — Mérsékelt áruk.
— Figyelmes kiszolgálás. — Uj
vendéglős.

Fürdőorvos: dr. Knopp. — Vasuti
állomás: Alsószombatfalva, hol állandóan
kocsik vannak az utazók rendelkezésére és
a honnan a fürdő jó karban tartott uton egy
óra alatt elérhető. Nádpatak, postaállomás
Nagysink, napoukénti postaforgalom.

10—12

**Egy fényező
vasalógép
eladó.**

Bővebb értekezés: Timár-utca 14. sz.

Személy hitel!

Kezes és kezes nélkül katonatisztek-, papok-,
lelkészek-, udvari-, állami-, megyei- és magán-
tisztviselők, tanítók, kereskedők, iparosok,
nyugdíj jogosult hölgyek, kereskedelmi alkal-
mazottak és magánosoknak 1/4—25 évig ter-
jedő időre heti, havi, 1/4—1/2 és egész évi
tőkekamat törlesztéssel! Különlegesség:
A páris- bécsi enqueté értelmében tőkésítjük
a jövedelmet.

4%! 4%! 4%! 4%!

Jelzálog hitel! 300 koronától fel-
jebb I. II. és III. helyre földek-, városi- és
vidéki-házak, nyaralók, gyárak, fürdő épü-
letek, malmok, ásványviz és egyéb források
és kőbányákra, a becsérték 3/4 részéig.

Építési hitel! építésfélben levő
ingatlanokra 2—3 részletben, oly arányban,
amely arányban az építkezés előre haladt!
Bank- és magánadóságok convertálása! Váltó-
és tárcahitel! Viszleszámítás és váltócsere
kereskedőknek! Készítünk tervezeteket kü-
lönféle ujonnan alapítandó vállalatokról,
valamint financirozzuk is ezeket. Elvállalunk
technikai és geológiai véleményezéseket hites
szakértők által; foglalkozunk fennálló vállalatok
részvénytársasággá való átalakításával.
Előnyösen! Szolid alapon és gyorsan eszkö-
zöljük mindezen fenti műveleteket elsőrangú
belföldi és páris-londoni intézetek által!
Elsőrendű ajánlatok! Kérjen prospectust!
Válaszbélyeg melléklendő!

MELLER L. EGYED

Budapest, V., Koháry-utca 19/B.

**Hirdetéseket
felvesz**

e lap kiadóhivatala.

**Egy jó házból
való, 3—4 közép-
osztályt végzett fiu**

tanulónak

**felvétetik a könyv-
nyomdába.**

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint a **Bozóky Imre-féle órás üzletet**, ennek távozása folytán átvettem és ezt a saját üzletemmel egyesítve, a volt Bozóky-féle üzlet helyén a **Ferenc József-tér 17. házszám** alatt

Rosenbaum József
órák és ékszerész cég alatt folytatom.

Egyben van szerencsém a mindennemű fali, inga és zsebórákban, arany, ezüst-neműek és ékszerekben, valamint kinaezüst-neműekben és látszerészai cikkekben gazdag raktáromat a legjutányosabb árak mellett ajánlani. Ugy szintén elvállalok a legnagyobb gondosság és legjutányosabb árak mellett mindennemű órák és ékszerek tisztítását, javítását és átalakítását.

A nagyérdemű közönség becses pátfogását kérve maradok

Teljes tisztelettel:
Rosenbaum József.

Thierfeld Dávid
KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDESE
Fogarason.

Ajánlja a következő, szinte új állapotban, diszkötésben levő könyveket 40% árengedménnyel:

Csokonai V. Mihály összes művei.
Arany János: János király;
Arany János: Szent-Iván éji álom.
Kiss József: összes költeményei.
Petőfi Sándor: összes költeményei.
Verne Gyula: összes munkái.

Mindennemű könyvek jutányos áron kaphatók.

Bármely mű eredeti árban beszerezhető.

Egyetemes regénytárból igen sok jó válogatott regény, továbbá a híres **Klasszikus Arany biblia** Vaszary Kolos herceg-primás leírásával, 2 nagy diszpéldány Ó- és Új testamentum, egész új, bolti ára K. 300, most megkapható részletfizetésre 120 K.-ért.

A most megjelenésben levő **Kossuth Lajos** összes munkáira előfizetések 5 koronás havi részletekben elfogadtatnak.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Brassói Portland-Cement-Gyár

BRASSÓBAN.

Fogarason kapható: Gebauer W., Schul H. és Thierfeld L. urak kereskedéseiben.

Ny. Thierfeld Dávid könyvnyomdájában, Fogarason.